

Nieuwsbrief KOKW

April 2014: nieuwsbrief 2 - 2014

In dit nummer op pagina:

- 1 Voorwoord
- 2 Kringnieuws
- 5 Activiteiten SteM
- 7 Kalender

OPROEP

Ontvangt u nog een papieren versie van deze nieuwsbrief?

Graag hadden wij uw e-mail-adres ontvangen op info@kokw.be, zodat u voortaan deze nieuwsbrief digitaal kan ontvangen. Bedankt hiervoor.

Voorwoord

Beste sympathieke leden

We mogen in onze stad weeral spreken van "een historisch moment" (dixit een belangrijke cultuurambtenaar). De museumcommissie werd opgericht. Een groep mensen die zich pro deo zullen inzetten om de ontwikkeling, programmatie en uitstraling van het museum te versterken. Onze vereniging is hier al jarenlang vragende partij voor: slechts als de verschillende partners aan één zeel trekken, kan de geit vooruitgaan. De laatste jaren hebben we als bestuur sterk geïnvesteerd in een betere samenwerking met de museumstaf. Niet altijd zo evident, en helemaal onschuldig willen wij als gemotiveerde vrijwilligers ook niet pleiten, maar langzaamaan vinden we elkaar.

Met de oprichting van dit gestructureerd forum hopen wij nog sterker gezamenlijk een visie uit te werken. Waar moeten wij als kring sterk op inzetten, en waar laten wij graag plaats voor anderen? Want heel de (museum)wereld willen wij niet dragen.

Ook zoeken wij, onder auspiciën van de Wase Erfgoedcel, onze plek onder de collectiezon die voor iedereen schijnt. Voor het eerst zitten het stadsarchief en de Bibliotheca Wasiana samen aan een tafel. Het zal een moeilijk proces worden, maar de intenties leven bij alle partners. Hopelijk kunnen we binnen enkele jaren oogsten.

Gelukkig kan de voorzitter rekenen op een inhoudelijk sterk bestuur (het aantal ezelsvellen blijft indrukwekkend binnen het bestuur), maar ook de medewerkers zijn uit het betere hout gesneden. Zo kan hij gemakkelijker de belangen van de Kring verdedigen op de vele erfgoedfora die er bestaan.

Tot binnenkort, op de Erfgoeddag of de dag van het particulier erfgoed bijvoorbeeld.

Met vriendelijke groet

Chris de Beer
voorzitter KOKW

Kringnieuws

LEDENUITSTAP – KOKW BEZOECT HENEGOUWEN: MONS EN LESSINES OP 26 APRIL 2014

Laatste mogelijkheid tot inschrijving!

Er zijn nog enkele plaatsen vrij voor de ledenuitstap naar Bergen en Lessines. Wie wil deelnemen moet evenwel snel inschrijven vóór 20 april 2014.

Bondig programma:

- Vertrek 8 uur stipt: Sint-Niklaas WaSC (bereikbaar met openbaar vervoer)
- Aankomst Mons (Bergen): koffiepauze
- Bezoek met Nederlandstalige gidsen aan de stad (Oude straten, Collegiale Kerk St Waudru, tuin van het stadhuis en het stadhuis). Bezoek aan Nicolas-kerk is volzet
- Middagmaal
- Belfort en park met uitzicht over de stad
- Verplaatsing naar Lessines
- Bezoek met Nederlandstalige gidsen aan het Hôpital Notre Dame à la Rose (kunstenparcours) + vieruurtje
- Afsluiter met Helkiase (soort Medicijn...?)
- Terugreis naar Sint-Niklaas, aankomst rond 20 uur

Kostprijs: 55 euro per persoon (dranken tijdens het middagmaal niet inbegrepen). Overschrijven op rekeningnummer IBAN BE 50 8508 3519 1418 van KOKW, Postbus 144, 9100 Sint-Niklaas. Maximum 50 deelnemers kunnen mee.

Inschrijven voor deelname via bergen@kokw.be of via een elektronisch inschrijvingsformulier op de website www.kokw.be

AANDACHT: bij inschrijving per e-mail naar bergen@kokw.be of via het invulformulier op de website, gelieve op te geven of u kiest voor een vlees- of vismenu.

Herbert Smits – Bestuurslid/organisator ledenuitstap

ERFGOEDDAG OP 27 APRIL 2014 – THEMA GRENZELOOS

Op zondag 27 april 2014 tussen 10 en 18 uur vindt de veertiende editie van de Erfgoeddag plaats, met als thema 'Grenzeloos'. Voor deze Erfgoeddag levert de Kring haar medewerking aan twee tentoonstellingen.

Tentoonstelling 'Grenzenloos ... 1830-1843?'

Grenzen en grenspalen zijn van alle tijden. Maar hoe is onze noordgrens vastgelegd? Aan de hand van nooit eerder getoonde kaarten uit de collectie van de KOKW

Belfort van Bergen (Mons)

Hôpital Notre Dame à la Rose (Lessines)

wordt deze intrigerende historie uit de doeken gedaan in het Mercatormuseum.

Op de grenspalen in het Land van Waas staat het jaar 1843 vermeld. Wat betekent deze datum?

Met een eigen tentoonstelling 'Grenzeloos...1830-1843' in het Mercatormuseum pakken we uit met één van onze recente aanwinsten, de d'Oultremont-Atlas en een aantal kaarten. Onze d'Oultremont-atlas bevat een aantal kaarten van Vandermaelen. Deze bundel werd gebruikt bij de onderhandelingen over het vastleggen van de noordergrens. Hiervan getuigen de originele handtekeningen op de kaarten. Plakbriefjes duiden de te ruilen gebieden aan. Het Verdrag van de XXIV artikelen van 1839 geeft de aanzet, maar het zal tot 1843 duren eer de grens definitief komt vast te liggen en de eerste grenspalen worden geplaatst. Deze kaarten illustreren het vastleggen van onze grens met Nederland.

Wat is de relatie tussen de Vrede van Munster en de huidige grens?

Bezoekersadres: Mercatormuseum, parkje Huis Janssens, Zamanstraat, 9100 Sint-Niklaas

Tentoonstelling 'Leven over grenzen heen'

De tentoonstelling 'Leven over grenzen heen', een organisatie van het Rode Kruisopvangcentrum Sint-Niklaas toont een aantal 18de-eeuwse kaarten uit de collectie van de KOKW van de regio's van waaruit de vluchtelingen komen die in het opvangcentrum verblijven. De kaarten tonen hoe de landgrenzen doorheen de geschiedenis zijn geëvolueerd.

Bezoekersadres: Rode Kruisopvangcentrum Sint-Niklaas, Kasteelstraat 8, 9100 Sint-Niklaas.

Meer info over de Erfgoeddag: www.erfgoeddag.be.

VERZAMELDINGEN – ONTDEK PRIVÉCOLLECTIES EN ERFGOEDVERZAMELINGEN IN HET WAASLAND! – 21 EN 22 JUNI 2014

Tijdens het voorlaatste weekend van juni delen 27 Wase erfgoedverzamelaars hun passie met het publiek. Op 30 locaties kan je een bezoek brengen aan kleine en grote tentoonstellingen met stukken uit privécollecties: verzamelingen om even bij weg te dromen (zoals oude waaiers en mode), getuigen van verdwenen tijden (zoals 18de-eeuws koperwerk of een grammfooncollectie) én het erfgoed van de toekomst (Expo '58 en 20ste-eeuwse grafiek). Bij een aantal verzamelaars word je thuis ontvangen. Je komt er ook de persoonlijke verhalen achter al deze verzamel(d)ingen te weten. Tegelijk houden de Wase privé-musea open deur en zetten de archieven hun privé-schenken in de kijker...

het verleden draait altijd mee

Dag van het particulier erfgoed

Jean JANSSENS
de VAREBEKE
Postkaarten
en
Briefomslagen

KOKW : Bibliotheek en Documentatiecentrum
Zamanstraat 49, Sint-Niklaas 22 juni 2014
van 10 tot 17 uur

K.O.K.W. vzw
Zamanstraat 49
9100 Sint-Niklaas

Info@kokw.be - www.kokw.be

En dat alles geheel gratis!

Waar?

Op 30 locaties in Beveren, Kruibeke, Lokeren, Sint-Niklaas, Sint-Gillis-Waas, Stekene en Temse

Wanneer?

Zaterdag 21 en zondag 22 juni 2014

Praktisch

De programmabrochure kunt u opvragen in de bibliotheek, de dienst toerisme, het archief, het cultureel centrum en de Wase musea of raadplegen op www.verzamelingen.be.

Jean Janssens de Varebeke stelt postkaarten en briefomslagen ten toon in de leeszaal van de KOKW

Jean Janssens de Varebeke, oud-bestuurslid van de KOKW, zal op zondag 22 juni 2014 tussen 10 en 17 uur de geïnteresseerden onderdompelen in de wereld van de filatelie. Hij geeft toelichting bij enkele postkaarten en briefomslagen uit zijn collectie en kadert deze poststukken in de geschiedenis.

FERDINAND DE BONDT (1923-2014)

Op zaterdag 1 maart werd in Sint-Niklaas ere-senator Ferdinand de Bondt begraven. Ferdinand de Bondt was 23 jaar lang senator, een tijdlang staatssecretaris voor de Hervorming van de Instellingen en 50 jaar lang hartstochtelijk strijder voor de belangen van Doel en de Wase polders. Hij was ook een trouw lid van de Koninklijke Oudheidkundige Kring. Sociale bewogenheid, zin voor rechtvaardigheid, een niet aflatende werkkraft vormden de krachtlijnen in het gevulde leven van deze Waaslander.

Nog voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog was hij in Sint-Niklaas actief in de Sint-Paulustroep, een scouts-groep die vooral leden rekruteerde uit de volksbuurten van de stad. Later werd hij leraar wiskunde in de Broederschool te Sint-Niklaas. Met de *Wase Vereniging ter Bevordering van de Deelname aan Hogere Studiën* stimuleerde hij Wase jongeren om hogeschool of universiteitsstudies aan te vatten. Met de oprichting van de zogenaamde *Waaslandhuizen* maakte hij het mogelijk dat ook minder gefortuneerde studenten op kot konden en dus studies konden aanvatten in Leuven.

Zijn christelijke en sociale bewogenheid bracht hem op jonge leeftijd bij de C.V.P. De Bondt was een overtuigd christendemocraat. Maar hij was evenzeer een gedreven flamingant. Zo stond hij in 1956 mee aan de wieg van de *Vlaamse Volksbeweging*.

Hij was ook een van de drijvende krachten in het *Economisch Comité Waasland*. En in de Wase CVP-werkgroep Verkeer boog hij zich gedurende meer dan 20 jaar over

de mobiliteitsproblemen in het Waasland.

Van bij de eerste plannen voor een havenuitbreiding op de Linkeroever van de Schelde - medio de jaren '60 - pleitte hij voor realisme en om landbouw en bewoning optimaal te vrijwaren. In 1978 slaagde hij er in om met de zogenaamde 'Lijn De Bondt' Doel en een groot deel van de polders te vrijwaren voor verdere havenuitbreiding.

Toen nieuwe plannen dreigden om de 'Lijn de Bondt' te overschrijden en het dorp Doel van de kaart te vegen, kwam de toen 74-jarige De Bondt opnieuw in actie. In 1997 stond hij mee aan de wieg van het actiecomité *Doel 2020*. Daarvan bleef hij gedurende 17 jaar lang de bezieler en inspirator. Ferdinand was oprecht verontwaardigd over wat er in Doel gebeurde – gebeurt. In die zin beschouwde hij zijn inzet in *Doel 2020* als niets minder dan een democratische en morele plicht. Plicht in het bouwen aan een betere wereld. Dat bleef zo tot aan de dag van zijn overlijden.

Jan Creve

SLUITING BIBLIOTHEEK EN DOCUMENTATIECENTRUM

De bibliotheek en het documentatiecentrum van de KOKW zijn gesloten op:

- zaterdag 19 april 2014 (Paaszaterdag)
- zaterdag 26 april 2014 (ledenuitstap KOKW)
- zaterdag 3 mei 2014 (wegens inscannen kaartmateriaal)

De bibliotheek en het documentatiecentrum van de KOKW zijn gesloten tijdens de maanden juli en augustus 2014.

Wij vragen de leden om de ontleende boeken en/of tijdschriften ten laatste terug te brengen tegen zaterdag 28 juni 2014, zodat wij tijdens de sluitingsperiode kunnen overgaan tot de jaarlijkse algemene controle van de bibliotheek. Wij staan graag terug tot uw dienst vanaf zaterdag 6 september 2014.

Activiteiten SteM

MERCATORLEZING 'KAARTEN IN REVOLUTIE' DOOR NICOLAS DOSSELAERE – DINSDAG 22 APRIL OM 20 UUR IN MERCATORMUSEUM

Er zijn heel wat voorbeelden van hoe kaarten een fundamentele rol speelden in de geschiedenis. Zo baseerden de grote ontdekkingsreizigers van de 15de en 16de eeuw hun zoektocht op kaarten zoals deze van Ptolemaeus. John Snows kaart van Londen in 1854 bewees

dat waterputten de bron van cholera-uitbraken waren.

Maar er heerst een revolutie in de wereld van de kaarten! De potentiële impact en reikwijdte die kaarten vandaag de dag hebben is immers van een heel andere orde. Nicolas Dosselaere gaat dieper in op de kracht van hedendaagse kaarttoepassingen. Technologische trends zoals het scherpe oog van de satellieten, het Europese aardobservatieprogramma Copernicus of interactieve kaarttoepassingen op je gsm worden er toegelicht.

FEESTELIJK HEROPENINGSWEEKEND SALONS – ZATERDAG 17 EN ZONDAG 18 MEI – STATIONSSTRAAT 85

De Nacht van de musea staat dit jaar helemaal in het teken van de heropening van de Salons. Na een sluiting van twee jaar openen de Salons opnieuw hun deuren met een frisse, nieuwe opstelling.

Dit viert het SteM in stijl, roaring twenties-stijl. Ze gaat terug naar de beginjaren van de imposante Salons. Verwacht je aan swingende muziek, Charleston-dansjes en zwierige jurkjes. Op de middag kan je er al terecht voor tartines sur l'herbe, een kunstige picknick.

Na de middag zijn er ook tal van leuke activiteiten, workshops en rondleidingen door het dienstmeisje des huizes. Geniet van taart of een drankje in het gezellige pop-upsalon, terwijl de kinderen op stap zijn met Meesterschilder Jacques om de prachtige museumtuin op doek vast te leggen. 'S avonds maken de Salons zich klaar voor een feest dat misschien zelfs the Great Gatsby overtreft. Met een dansinitiatie, livemuziek en een knappe barman wordt het ongetwijfeld weer een pracht van een museumnacht. Kom je in roaring twentiesoutfit? Dan krijg een kleine verrassing!

Op zondag kan je heerlijk komen nagenieten van het geweldige feest de avond voordien. Door de grammofoon klinken sfeervolle plaatjes, in het pop-upsalon staan de koffie en taart al klaar. Gidsen tonen je de leukste verborgen plekjes in het museum. Het ideale moment om het nieuwe museum helemaal opnieuw te leren kennen.

Enchanté!

Wanneer?

Zaterdag 17 mei van 11 tot 1 uur

Zaterdag 18 mei van 11 tot 17 uur

Praktisch

12 tot 18 uur: gratis

19 tot 1 uur: €5 (inclusief drankbon)

MUSEUMZONDAG MET RONDLEIDING IN DE VERNIEUWDE SALONS – ZONDAG 25 MEI OM 14.30 UUR

Benieuwd naar de frisse thematische opstelling van de Salons? Een gids leidt u rond doorheen de nagelnieuwe presentatie van de Salons.

Reserveren via: stedelijke.musea@sint-niklaas.be, tel. 03 778 34 50.

Kalender

- Dinsdag 22 april 2014: Mercatorlezing 'Kaarten in revolutie' door Nicolas Dosselaere om 20 uur in Mercatormuseum
- Zaterdag 26 april 2014: ledenuitstap KOKW naar Henegouwen (Mons en Lessines)
- Zaterdag 26 april 2014: bibliotheek en documentatiecentrum gesloten
- Zondag 27 april 2014: erfgoeddag – thema 'Grenzeloos'
 - Tentoonstelling 'Grenzeloos ... 1830-1843?' in Mercatormuseum
 - Tentoonstelling 'Leven over grenzen heen' in Rode Kruisopvangcentrum Sint-Niklaas, Kasteelstraat 8, 9100 Sint-Niklaas.
- Zaterdag 3 mei 2014: bibliotheek en documentatiecentrum gesloten
- Zaterdag 17 en zondag 18 mei 2014: feestelijk heropeningsweekend Salons
- Zaterdag 21 en zondag 22 juni 2014: verzamelingen – dag van het particulier erfgoed
 - Zondag 22 juni 2014: Jean Janssens de Varebeke stelt tentoon in de leeszaal van de KOKW tussen 10 en 17 uur.
- Juli en augustus 2014: bibliotheek en documentatiecentrum gesloten.

MET DANK AAN:

Verantwoordelijke uitgever nieuwsbrief KOKW: Chris De Beer, voorzitter, postbus 144, 9100 Sint-Niklaas, 2014, e-mail: info@kokw.be, www.kokw.be